

Ի Լ Ա Ն

Այս անգամ թողունակ խթմել-
տիկիմիդ հալտե, պազը քերէրէ մէնպուր օլ-
տուգունակ իրիդ, պու քերրէ տախի, պա-
զը դաթլարա, Մանգունմիդ պէտէլինի,
պիլու ընենիտէ նաւ իթմէլէրինի ընծա ի-
տէրիդ. դիրու, նաւը թի փրտիմիդ տիր,
պիդ ետլունը քենտիմիդի, ֆուսիլեմարը,
դէ դազնթաւը դաներմադտա օլմաեդ,
իլու 170 շահիրտան, զէ 20 նէֆերտէն դի-
եաւէ մուսլիմ զէ իմաւերին պուլունմադ-
տա օլան պիլ մէքթիկ տախի գաներմադ-
տաեդ, զէ պու կիւնլէրմէ կալանդ զէ
քնտնը եազլաշտգտա օլաւըունտան, ազ-
նէնէ նէ գտաար ինթիեանըրը պուլունմա-
նադըր, ետլունը պիթ գաշ քիշի գաներմադ
զէ լւերթթ վիրմէտէ օլաւար, բէք ալեա
տէրք ու ֆէշն իտէլիլիլէր.

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՐՈՒՅԻԱ Վ.Է ՄԻԻԶՔԵՄԷԱՑԻ ԱՄԷՐԻԳԱ

Քայմը զաղթարնն, Յիստէ-
Քիստա պուլունտն մուխայրի, Բու-
սիանն, Միւնթիմէայի Ամբրիզ հիւ-
քիւմէթի ին օլան միւննէպաթը մատ-
ուսի իւզգիթնէ, շու վնճհ իւզըն եռա-
մըշտըր :

• Պոնտոն տեղ վազը ըմ մուգատտեմ:
պիր էվրոպա Գոնֆլեյանսընըն թեճեմ:
միւս իտեճեյի ինթրիմայտէն կէօրիւնտիւ-
յիւնտէ, Բուսիա տէվլէթի, քէնտի:
Ուաշինգթընտաքի սէֆիրինին վասըթա-
ռէ իլէ, Միւնթեմէյի Ամէրիգա հիւ-
քիւմէթինին աաթի, մէգքիւր Գոնֆլե-
յանտա իլհադ օլմաը աղղուսուլնտա պոու-
լոնտաղղոնու, հիւքիւմէթի մէգքիւ-
րէյէ պէհան իլէտի:

Գուտա սեփերի, օլ պապաւե,
Երեւթմէայի Ամերիգանըն խարիհիւե
նազըրը, վէ Սենաթօր Սըճըրը իւ
թիշարէյէ կիրշտիյինաւ, խարիհիւե
նէզարէթինին Սէնաթօ քօմիթէսի
ըւյէ միւսայիւյն Սըճըրըն, մէզըրը
թասաւվուրու պէնէնմիշ օլմասը
անլաւ չըլմըլիւե աւ, հիւքիւթմէ
նէզարինաւ, շաւանը քապուլ
պուրունմամըլ տըր:

• ՄԻԼԵԹԷՄԵՅԻ ՍՈՎԵՐԻԿԱՆ ԷՆԿԱՆԻՆ
սինին, ԽԹԵՐ ՍՈՎԵՐԻԿԱՆԵՐՆ, ԷՎՐՈՊԱՆ
ԻՆԼԵՐԻՆԷ, ՎԷ ԽԹԵՐ ԷՎՐՈՊԱՆԵՐՆ, ՍՈՎ
ԵՐԵՂԱ ԻՆԼԵՐԻՆԷ ՎԻԼԿԱՆԻՆԷ ԻՆԼԵՄԵՆԻՆԷ
ԶԷՔԼԻՆԷ ՕՆԿԱՆ, ԷՎՐՈՊԱ ՊԱՐՐԵՂԴ
ԼԵՂԵՐԵՆԿԱՆ ՈՒՊԱԳ ԿԱՎՐԱՄԱՊԼԵԳ
ՊՐԵՍԿԵՐ ԿԵՐԵՐ ՕՐԿԵՍՏՐԱՆԿԱՆ
ԿԵՐ ԳՅՈՒՆԵՐՍՈ ԹԵՆԵՄԻԼ ԻՆԼԵՐԵՐՆ,
ՄԻԼԵԹԷՄԵՅԻ ՍՈՎԵՐԻԿԱ ՏԻԼԵԹԷՄԵՅԻ,
ՄԵՂԵՐԻՆ ԴԵՐԻՆԷ ԿԵՐ ՎԷՐԼ ԿԵՆՏԵՐԻ
ՄԵՔԼԻՆ, ԶԻԼԵՆԻԿԱ ՍԵՐԵԹԿԱՆ ԴԵՐԿԱ
ԻՆԵՆԵՔԿԵՐ :

• ԳԻՆԹԵՄԷՆԻՆԻ ԱՎԵՐԻԳԱՆ, ԷՎՐՈՊԱՆ
ԿԵՎԵՆԹԵՐԵՆԻՆԻՆ, ԱՎԵՐԻԳԱՆ ԻՆԼԵՐԵՆԻՆԻ
ՄԻԼԿԱԽԵԼԷ ԻԲՄԵԼԵՐԻՆԷՆԻ ՄԻԼԱՄԱՍԿԷ ԻԲՄԷ
ՄԷԿԵՆԵԶՄԻՐԻ, ՎԷՄԷԳԵԻՐ ՓԻԼԻՆԷՆԻ ՄԻԼ-
ՎԱՓՔԵՂ ՕՐԿԱՆԷ ԻՆԻՆ, ԷՎՐՈՊԱՆ ԻՆԼԵՐԵՆԻՆԻ
ՆԷ ՄԻԼԱՄԱԽԵԼԷ ԻԲՄԷ ԶԼԻԲՍԿԵՆԷ ՄԱԽԻՐ ԿԼ-
ԵՐԻ ԽՈՐԴԱՐԱՇՈՂ ՄՈՐՐ :

• Անլաւ Ըշքմա կէօրէ , մէգքիւր Գա .

բաժնի, Բուսիա սեֆիրինէ պիտիբիւմիշ
տիր :

«Ծիլ վազը, Միւթ/ճէայի Ամբի-
գտ իլէ Բուսիա պէ յնիտէ, պիւյիւզ
պիւր Խօթ/Թուզ պուլունմուշ օլմասը զըմ-
նընտա տըրքէար օլան իթիգատը ու-
մուսիսնն ժուղայիթի օլարազ, չու սոն
վազը/Թաւրտա, մէզքէւր իքի միլէթ-
լէր, բէք տէ պիւրիպըրէրի իլէ իմթի-
ցածտա կէօրէնմսմէքտէ տիթլէր :

• Միւհմէլմէայի Ամրիգա, Բուսիտ
տէվլէթինին, արադիճէ քէսայի ազա-
մէթ իլլէմէսի թէրթիպինին իւրի վար-
տըրըմասը իչին, հիւքիւմէթի մէգքիւ-
րէյէ ալէթ օլմասնաճագ տըր, վէ դա-
վիւն միւսթագիլ օլուպ, հիչ պիր հիւ-
քիւմէթին մէնֆաթընա խըտմէթ իթ-
մէյէմէք օլմասընը, Ուաշնկընտա
ուսմաւնկըտինէ չըրպարլան պէտանաթ
վէ տլւմաթիւրտէն, աշիքքեար օլմուշ
աուր :

Ինչին պու հալի, Թապիեաթը ին
 Բուսիաեա խօշ կեթրիւմմիշ տիր. վե
 Բէյա Երանթըն, պու սրբատա, Սա-
 պամա մաթիւպաթը իզգրինէ խաւ-
 իթմէյէճէյին պէեան իլլմիշ օյմար
 իզգրինէ, Բուսիա հիւքիւմթինին,
 զալթիլէ կիւճէմիշ օլտուղու, Ուաշինկ-
 թընտա իխպար իտիմիշ տիր:

Բուսիս անվելթի, Բէյիս Կրան-
թըն, պէօյէ պիր սըրատա իթտիյի
մէգըիւր պէեանաթընը, Լնկիլթէրրա
հազգընտա, տօլանըտան, վէ լիւգու-
մի օլմատըգ տուրլթտէ, պիր իզհարը
թէվէճճիւհ ատտ իյլմէքտէ տիր. չիւն-
քի, ինկիլթէրրա անվելթի, Բուսիս
իլէ պիր մուարագաեա թուլթուլտուգ-
տա, Միւնթէմէայի Ալիբիդանըն տա-
խի, պիր սն Վէվիլ մէգըիւր մաթլու-
պալթլարըն թէսվիյէսինի էտէ ինմէք
իշին, մէգըիւր մուարագաեա պիր ֆուր-
սաթ տտտ իյլէյէճի գօրգուստտան
գուրթուլմուշ տուր :

• Ուսալինկիթրնտա՝ պուլունան պիր
մուխպիրին եազառըշնա նէզարէն, Բու-
սիա սէփրիւ, Մ. Գաթագազինին, պիր
գաշ կիւնտէն պէրու, նէ Բէյիսին, վե-
նետէ Խարիճիէ՝ նազըրըշն եանընա
կիթմէմէքտէ օմաընա, ումուժմուրէթ
տէ տիգէաթ օլունմուշ, վէ հէր քէս
էյլէ սէյլէմէքտէ տիր քի, Բուսիա սէ-
փրին, քէնտի հիւքիւմէթինտէն մախ-
սուս թալիմաթլար տիգ իլլէմիշ օյմասը
կիզէրէն մէգէրիւ հարէքէմէն պուլուն-
մուշ տուր, վէ հաթիւն Բուսիա տիգ վա-
զըթտան քէնտինին քէտէնմիշ օլտու-
ղունու, րէսմէն, Սմէրիդա հիւքիւմէ-
թինէ պէճան իտէճէք տիր:

Հալը հազըրն նազիբլիյի իւզերիսէ պիր շէյ աահա իլափէ իթմէ իշին շու տաւի սէյլէնմէքտէ տիր քիպազը իէրուտէ պուլունան Ռէբիլ քիւլէնէր, Սէնաթէօր Սըմսըր իլէ, Ժէնէրալ Պըթլըր տաւի իշլէրիստէ պուլունմուլ օյտուղու հալաէ, Բուսիա սէ

Ֆերինեն, իհիսն մեզքերը թափը ու հա-
րեքեթի իւզերինն իթիզար եօլու մէք-
թուդլար եազմըշար, վէ Ալագամա
մաթըւպաթը իւզերինն իարար իյլմէք-
էիլն ընտա իյլմէիլն խոսոսոսունտա,
սէլէլէրին, իհիս ին պիր օլմանեան-
ղըն աչեան իյլմէշըր տիր :

«Մէրը ուժ մոխարի, շունու տախի
 իւպէ իյէմիշ տիր քի . Ժէնէրալ Պըթ-
 ւըր , Բէյիսէ քէնտի էֆէ քարալարընը
 կէրի ալտըրմահա , Եաթուտ թատիկ (չա-
 փաւորել) իթտիրմէնէ չալըշմըշ իսէ աէ,
 քէնտի ճահտ ու իգտամաթը պօշա չըզ-
 մըշ տըր » :

ርባህትህ

Պիր ԲուսիաւԼԸ մուխպիր, դեկտ.
30 թարիթէ օլտուղու հալտէ, Օտէ-
սառտան, աթիտէքի սուրէթտէ եազմըչ
տոր :

Ուղագտան խեղճ մէջեղ օլդա-
 ասոր գտարթըըը կէօրիննն պուռստուն
 զայպ օլմուլ օլմասը , մէմնունէն միւ-
 յահէտէ օլունմուլ տուր :

«Պուրատա, վէ ի ինձ տըմա կէ-
րէ, հէր եւրտէ տախի, էֆեւարը ու-
մուսի շունտան ի պարէթ պուռնմագտա
տըր քի, հէր պիր շէյ, տոպճանէ սու-
րէթ տէ թէվիյէ իտիճէք, վէ պիր ա-
բա, Ֆրանսա վէ Բրուսիա մուհարէպէ-
սինի կէօլիէ ալթընտա պըրապմըշ օլաւ-
1856 սէնէսի ահտնամէսինի մէսէլէսի,
իալէսանէ, վէ բաճի օլան քտաֆէլէյի
տէվլէթլըրին մէնֆատթընա մուպաֆըդ
պիր թէսվիյէ պուլաճագ տըր :

«Լօրս Կրանվիլին սօն թաճրիրա-
թընտան, աչիքեար սուրբթտն անյա-
շըլաղընա կէօրէ, ինկիլթէրրա տէվէ-
թի, նիճայէթ իւլ էմր, Բրէնս Կօրա-
քօֆուն միւզաքքէրէյի ումուժիսնի՛ն
սաճիճ մանկասընը անյաժաեա վէ գա-
պուլ իյլմէյէ գարար վիթմիյ տիր :

«Երևանի, իւր հերարելթ կէսմիշ, վէ
վազրլթ, րահաւթ թէֆէքքիւր հուսուլէ
կէթիրմիշ օլուողունտան, պաշլանկը-
հընտա քէնտիլէրէ զիեատէսի իլէ քէտըր
վէրիմիշ զանն իտէն տէվլէթլէրն քեաֆ-
ֆէսի աասի, Բուսիա տէվլէթլինն, Գա-
րա-տէնիգաէ օլան հիւքմտաւըլըզ հու-
զուգւարըր թէքրաբէն իպգա իթմէքլիք-
տէն պաշգա հիշ պիր նիեելթ եաթուտ
արզուսու պուլունմամըշ օլուողունու-
լէ եոյլէ պիր արզուսուն տաթիլինտէն,
թեպէն, հազարըզ եաթուտ խախմանէ
հիշ պիր շէյ օմաաղըրն կէրմէյէ
պաշլաարլար :

Ինկիլթերրա, պոնոն պեյլէ օյ-
մաքըն անլաբարադ, տահա զիեատե
գալպի թէնքին օլմագոտա տըր, վէ քէն-
տի թարաֆընտան, արթըզ զայրէթ
իւզըն պիր մուխալիֆէթ զուհուր իյ-
մէյէճէք տիր տէյի նէթիճէ չըգարտը-
ղըմըդտա, հադդը սահըլաճաղըզ տի-
յի իթիմատ իտէրիզ :

• Բէնտիւրիներն օլ գատար Ռուսիան ա
զըտտ կէօթէրմիշ օլան , վէ աքիւր ահա-
նամէլէ վաղը իմզա իյլէմիշ պուլաւնա՞ն

ասարի տէվլէթլէրէ կէլինճէ, կէլմիշ վագուարը պիւսպիւթիւն ունութմուշ օլամագլար տիւնպիւրիբիզ. մէզքիւր տէվլէթլէր, վիլիննա ահտնամէսիննէ Էքէր խուսուսարտա թատիլ իտիվիշ, վէ քէնարիլէր թարաֆընտան պիւր միւս-տախէլէ օլունմագսըզըն, հազըդաթէն պօղուլմուշ օլմասընը, տէր խաթըր իթ-մէլէի տիւրիւր. վէ շիւրհէսիզ, 1815 սէ-նէսի ահտնամէսի իշին, 1856 սէնէսի ահտնամէսինտէն աջ էճէմիւրէթլէ իտի տախի տինէմէզ:

Մեզգեւը տէվլէթլեւտէն հիշ պի-
րիսի, 1866 սէնտսիտէքի բրուսիա սե-
ֆերինէ միւտախէթ իծմիշլէր մի տիր.
քէնտիլթրտէն հիշ պիրիսի, օլ վազըթ,
վէ օնտան պերու պերթարտֆ իօնլէ/
ահնամէլթրին պազը դաւմալարը իշին
արաւա կիրմիշլէր մի տիր:

«Էքսեր խառնուարտա , մետէնի-
տէթիս իքմալինէ վարըմիշ կէօրիւննէ
19 ունճու ասըն սնկաբընտա , միլլէթ-
լէրին տախի , ֆերաբ վահիտ կիպի-
անճագ , քննտի մանէվի ինթիլաարաբը-
նա մուվաֆթը օլան հալլէթ թապի
պուրնամալար մէմուլ օլունմալը ոռը
տէնտիքան , շիբբէսիդ , տէյիլ ինթը-
ալ միւշքի , իլլա ֆիրիխտալմա մադ-
րուն պիր պէնանալթ իտիմիշ օլուր , վ.
Գախա տէվլէթի , մէգքիւր մանէվի
ինթիշարըն նէթիճէսի օլարագ , շու-
սոն օն պշշ սէնն չարֆընտա , թէք-
միլ եիւզ երըլըք պիր ինթալթտա
պուրնամուշ օլտուղու հալտէ , շիմա-
քինէ պադարագ չօնուգուլդ հալնտէ
պուրնամուշ օլտուղու վագըթտա քննտի
իւզընթին վագ իտիմիլ , վէ պիւլիք պիր
պար օմուշ օլան պիր աշտնամէյէ հա-
լէա թէհամմուլ իտէճէյի , հագլըլ օ-
լարագ մէմուլ իտիլմէլ :

ԳՐԱԿԻՄ, 1856 ԱՆԷՆԱԿՆԱՆԷՆ ԿԵՐՈՒ
ՀԷՔԻԶ ՕՐՈՒՆՂՈՒ ՔԵՄՖԹԵՆԻ ՆՊՋՐՆԹԵՐ
ԺԱՐՐՆ ՎԷ ՄՈՒՆԻԿԻ ԷՆԶԹ ՕՐԱՆ ՀԱՎԵՐԻՆ
ՄՈՒՂԱԵԻՐԻ ՕՐԱՐԱԳ, ՕՂ ՎԱԳՐԹՄԱՆ ԿԷ-
ՐՈՒ ԻՆՖՊԱՆԸՆՄԱՆ ՆՈՂԻ ՄԻՆՔԵՄԵՐԻ
ՍՈՐԵԹՄՈՒ ՕԹՈՒՐՄՈՒՂ, ՎԷ ՎԱԳԹԻՆԻ
ԿՕԶ ԿՕԶՈՆԱ ԿԷԻՐՄԻՂ ՕՄՁԵՆԿ, ԻՂԵՄ
ԷԹԷՔԵՐԻՆԻ ՍՂՊԱԵԱՐԱԳ, ԻՆԹԻԿԱՐ
ԿՈՒՄԱՊԸԳ ՎԷ ԻՍԿԱԶԹ ԻԾՐԱ ԻԹՄԷՔ-
ԼԻՔ ԹՎԱՐԻՔԻՆԱՆ, ՄՈՒՐՄԱԳՔՂՐՆ, ՎԷ
ՍԱԿՐ ՈՒ ԹԷՀԱՄԻԼԻ ԻՂՐԷ ՀՈՒՐԶՈՂ
ՄՐԻ:

Շիմտի Բուսիսալըար, թէքէպպեր-
ւն սէօյլէյէպրի իւրէր քի : Թէվարիս,
չու սօն օն պէշ ւնն զարֆընտա քնտի
մէմալիքլըրինտէ օլտուղու կիպի, թէվա-
րիլտա, օլ գատար ազ միւստտէթտէ օլ
գատար միյվետար ննթիճէլէր հուսուլէ
կէթրիքլնէ օլմասըն հիշ պիր էմալի
եօգ տուր :

Մեքէզի հիւքիւմէթէ, էեալէթ
իտարէլերինէ, մէմալիքէ, ճէմիլիէթի
պէշլերիէ, վէ պիւթիւն միլլէթէ, թէ-
զատիւմ վէ ինթիպարըն պիւլիւհիւլիւք
տէյնէյի սոգանմըշ տոր :

Մեզքիւր իսլահը հալլէրն, եէ-
կեան եէկեան թարիֆինէ կըրիյմէքլիք

